T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK
BAKANLIĞI
AVRUPA BİRLİĞİ YATIRIMLARI DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Çevreci Üçlü "ÇŞB" Köyde...

ÇINAR ŞİRİN BERK

Bu program Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti
tarafından finanse edilmektedir.

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK
BAKANLIĞI

Çevre Operasyonel Programı

Çevre ve İklim Eylemi
Sektör Operasyonel Programı

T.C.
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
Avrupa Birliği Yatırımları Dairesi Başkanlığı
Çevre Operasyonel Programı

ÇINAR ŞİRİN BERK

Çevreci Üçlü
"ÇŞB"
Köyde

''Bandrol Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde bandrol taşıması zorunlu değildir.''

PROJENİN ADI

ÇEVRECİ ÜÇLÜ “ÇŞB” KÖYDE

PROJENİN HEDEF KİTLESİ

İlkokul 1-4. Sınıf öğrencileri

PROJE İLE HEDEFLENENLER

Bu proje ile çocuklar;

• Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nın faaliyetlerini tanır.

• Çevre temizliği için gönüllü olarak çalışır.

• “Geri Dönüşüm” faaliyetlerinin önemini kavrar.

• Suyun önemini bilir.

• Çevreyi korur.

Yazarlar
Yavuz NUHOĞLU
Deniz CAN

Tasarım
Fatih ÖZAY

Editör
Y.Doç.Dr. Lale ŞIVGIN DÜNDAR

ISBN: 978-605-5294-75-5

Tüm Hakları Saklıdır

Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kağıt yada diğer yollarla üretilemez.

Benim adım Şirin. Bu yaz, arkadaşlarım Çınar ve Berk ile yaşadığımız macera dolu köy seyahatimizi anlatacağım.

Çınar, Berk ve ben birbirini seven üç kafadar arkadaşız. Bize kısaca Çevreci Üçlü "ÇŞB" derler. Üçümüz bir araya geldiğimizde yeni oyunlar bulur, parklarda ve doğada hep beraber zaman geçiririz. Kitap okumayı da çok severiz.

Çünkü kitaplar hayal kurdurur, oyunlar eğlendirir, doğa öğretir.

Arkadaşlarım ve ben karnelerimizi aldıktan sonra, koşarak anne babalarımızın yanına geldik. Babam bana karne hediyesi olarak çok sevineceğim bir sürprizi olduğunu söyledi. Çok heyecanlandım babamın boynuna sarılarak hemen söylemesini istedim. Babam Çınar ve Berk'i aileleriyle birlikte dedemin köyündeki geleneksel festivalimize davet ettiğini söyledi. Bu harika bir haberdi. Böylece Çevreci Üçlü "ÇŞB" yaz tatilinde de ayrılmayacaktı! Arkadaşlarım ve ben birlikte köye gideceğimiz için çok heyecanlandık.

Acaba bizi köyde nasıl bir macera bekliyordu?

Ben daha önce yaz tatillerinde köyümüze gitmiştim ve köyümüzün çok güzel bir yer olduğunu biliyordum. Ama Çınar ve Berk ilk defa bir köy göreceklerdi. Bana köy hayatı ile ilgili pek çok soru sordular. Ben de onlara köyde çok güzel bir maceranın bizleri beklediğini anlatmaya çalıştım. Onların heyecanı daha da artmıştı.

Babam ertesi sabah erkenden yola çıkacağımızı söyledi. Yola çıkmayı iple çekiyorduk.

Çınar, Berk ve aileleri ile birlikte dedemin evinde kalacağımız için çok sevinçliydim.

Eğlenceli ve çok keyifli araba yolculuğundan sonra dedemin evine varmıştık.

Bizi ilk karşılayan dedemin köpeği ve dostu olan Biber'di.

Dedemin evi üç katlıydı. Tahtadan duvarlar, büyük odalar ve sobalar vardı.

Çınar ve Berk dedemin evini ve köyünü daha şimdiden çok beğenmişlerdi. Biz hemen köyü gezmek istedik. Ama annem köyü gezmeden önce kahvaltı yapacağımızı söyledi.

Babaannem çok güzel yemekler yapar ve misafir ağırlamayı çok severdi.

Bize bahçede çok güzel bir kahvaltı sofrası kurmuştu. Bahçede bulunan çeşmede elimizi ve yüzümüzü yıkadıktan sonra hep birlikte kahvaltıya geçtik.

Babaannem “Hadi çocuklar bahçeden domates, salatalık toplayın da hep birlikte yiyelim” dedi. Ben de Çınar ve Berk’le birlikte evimizin yanındaki bahçeden domates ve salatalık topladım. Arkadaşlarım daha önce hep marketten aldıkları yiyecekleri ilk defa dalından topladıkları için hem şaşkın hem de mutluydu.

Daha sonra babaannem tavukların kümesine gitti ve taze yumurtalarla geldi. Çınar ile Berk’in şaşkınlıkları yüzlerinden okunuyordu. Bunu ilk defa gördükleri için çok heyecanlanmışlardı. Yedikleri en güzel ve en lezzetli kahvaltı olduğunu söylediler. Sofradan kalkarken babaanneme “eline sağlık” demeyi ihmal etmedik.

Dedem köyümüzde yapılacak geleneksel festivalin öğleden sonra başlayacağını hatırlattı. Festivale çevre köylerden ve Avrupa'nın birçok ülkesinden turist misafirlerimizin de katılacağını öğrendik.

Benim dedem bu köyde büyümüştü. Köyün muhtarı idi ve buraları çok iyi biliyordu.

Dedem bizi festivale orman yolundan götüreceğini söyledi. Bu bizim için de harika bir doğa yürüyüşü olacaktı. Hep beraber yola çıktık. Dedem yolda bize rehberlik ediyordu. Biraz ilerledikten sonra bir dere çıktı karşımıza. Berk bu derenin suyunun ne kadar temiz olduğunu ve içinde balıkları gördüğünü söyledi. Hep birlikte balıkları inceledik.

Dedem ise “Daha önce derenin suyu bu kadar temiz değildi” dedi. Meğer bir süre öncesine kadar köyün ve yukarıdaki yerleşimlerin atıksuları dereye ve bu dere ile birlikte denize karışıyormuş. Atıksular nedeniyle çevre kirleniyormuş. Köyün dereye boşalttığı atıksular, doğaya, tarım alanlarına, tüm çevre halkına ve hayvanlara zarar veriyormuş.

Dedem ve köy halkı derenin temiz kalması için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na başvurmuşlar. Bakanlık bünyesinde bulunan Avrupa Birliği Yatırımları Dairesi Başkanlığı da buraya kocaman bir atıksu arıtma tesisi yapmış. Böylece derenin eski temizliğine kavuşması sağlanmış. Dedeme; "Dere pis kalsaydı ne olurdu" diye sordum. Dedem dere pis kalsaydı, içinde balıklar yüzmezdi, etrafında hayvanlar dolaşmazdı, insanlara hastalık bulaşırdı. Ayrıca derenin pisliği denize akar, denizlerimiz de zarar görürdü" dedi.

Arkadaşlarımla birlikte bir oh çektik. “İyi ki buraya arıtma tesisi yapılmış” diyerek yolumuza devam ettik.

Yürüdükçe çevremizdeki doğal güzelliklerin ne kadar eşsiz ve muhteşem olduğunu, mavinin ve yeşilin ne kadar güzel ve canlı olduğunu fark ettik. Sanki aldığımız nefes bile farklıydı. Dedem “Buraların havası şehir havasına benzemez” dedi ve ekledi: “Çocuklar, bu güzel doğa sizin geleceğiniz. Bu yüzden çevreyi temiz tutmamız ve bu güzellikleri korumamız gerekiyor”. Biz de dedeme hak verdik. Ayrıca köyümüzdeki bu doğal güzellikleri bize gösterdiği için dedeme teşekkür ettik.

Doğa yürüyüşüne devam ederken karşımıza dedemin bahsettiği atıksu arıtma tesisi çıktı. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Avrupa Birliği Yatırımları Dairesi Başkanlığı'nın köyümüze kazandırdığı "Atıksu Arıtma Tesisi"ni görünce üçümüz de heyecanlandık. Acaba kirli sular nasıl arıtılıyordu? Hepimiz merak içindeydik. Dedem bu tesisin, yerleşimlerden gelen atık suları doğaya zarar veren maddelerden ayrıştırarak temiz su haline getirdiğini ve bu atıkların doğaya kazandırıldığını anlattı.

Biraz daha yürüdükten sonra halı dokuma atölyesine ulaştık. Buranın sorumlusu olan Ayşe abla bizi içeriye davet ederek halıların nasıl yapıldığını gösterdi. Sonra da bize burada üretilen halıların özelliklerinden bahsetti. Hepimiz Ayşe ablayı soluksuz dinledik. Ben Ayşe ablaya, "Burası çevreye zarar veriyor mu?" diye sordum. Ayşe abla, geçmiş yıllarda bazı çalışanların kurallara uymadığını, bu nedenle de istemeden de olsa çevreye zarar verdiklerini üzülerek söyledi. Sonra da ekledi: "Ama artık herkes kurallara uyuyor. Çevremizi kirletmiyoruz. Çevremizi korumaya özen gösteriyoruz." Bu hepimiz için harika bir haberdi. Bu gezi gerçekten eğitici ve eğlenceli olmuştu. Dedem festival zamanının geldiğini ve artık yola çıkmamız gerektiğini söyledi. Ayşe ablayla vedalaşıp, heyecanla yola koyulduk.

Festival alanına geldiğimizde köyün tüm çocukları ve turist çocuklar bir arada oyunlar oynuyordu. Biz de hemen aralarına katıldık. Köydeki arkadaşlarımızdan yepyeni oyunlar öğrendik. Festival çok eğlenceliydi, alanda köyümüze has çeşitli yiyecekler ve meyveler ikram ediliyordu. Halk oyunları gösterilerini hayranlıkla izledik. Herkes çok eğleniyordu.

Zamanın nasıl geçtiğini anlayamadan akşam olmuştu. Köyümüze gelen misafirler de yavaş yavaş ayrılmaya başladı.

PIRATE
TICKET

Festival alanı boşaldıkça masalarda ve yerlerde çöplerin olduğunu fark ettik. Çevreci Üçlü "ÇSB" olarak hemen bir plan yaptık. Okulda çöplerin ayrı toplanmasının ne kadar önemli olduğunu öğrenmiştik. Çöpler cam, plastik ve kağıt olarak ayrı ayrı toplanırsa doğaya yeniden kazandırılabiliyordu. Biz de 3 takım kurup çöpleri ayrı ayrı toplamaya karar verdik. Çınar köydeki çocukların yardımıyla cam şişe ve benzeri çöpleri toplayacaktı. Berk de köydeki arkadaşlarımızın yardımıyla plastik su şişleri, plastik tabak ve çatalları toplayacaktı. Ben ise köydeki arkadaşlarımla beraber kağıt, gazete ve karton kutu gibi çöpleri toplayacaktım. Böylece hem takım çalışması sayesinde festival alanını temizleyecek, hem de büyüklerimize harika bir sürpriz yapmış olacaktık.

Üstelik festival alanına geri dönüşüm kovaları yerleştirilmişti. Yani işimiz çok kolaydı. Çınar ve arkadaşları topladıkları cam atıkları yeşil kutuya, Berk ve arkadaşları topladıkları plastik atıkları sarı kutuya, ben ve arkadaşlarım ise, kağıt ve karton atıkları mavi kutuya atacaktık. Takımlarımızı kurup hızlıca işe koyulduk.

Çevreyi temizlediğimizi fark eden dedem, yanımıza gelerek, "Çocuklar bakın anne ve babalarınız da size katılmak istiyor" dedi. Bu durumda büyüklere de bir görev vermemiz gerekiyordu. İşte o anda metal atık toplama görevini kimseye vermediğimizi fark ettik. Ben, "O zaman büyükler de metal atıkları toplayıp gri kutuya atsınlar" dedim. Büyükler bu fikre bayıldı ve hep birlikte işe koyulduk. Neredeyse 15 dakika içinde tüm festival alanı tertemiz olmuştu. Üstelik biz çevreyi temizlerken çok eğlenmiştik.

Akşam eve geldiğimizde ilk iş ellerimizi yıkadık, üzerimizi değiştirdik ve babaannemin hazırladığı nefis yemeklerle dolu sofraya oturduk.

Dedem festival alanını temizlediğimiz için tekrar teşekkür etti. Çevreci Üçlü “ÇSB” olarak çok gururlanmıştık. Ertesi sabah denize girme planı yaptık. Masmavi bir denize girme hayaliyle erkenden uyuduk.

Sabah erkenden horozun ötüşüyle uyandık, Çınar ve Berk çalar saatin ziliyle uyanmaya alışık oldukları için şaşırmışlardı. Heyecanla yataktan kalkıp dışarı çıktılar. Dedem ve babaannemin çoktan kalkıp bize kahvaltı hazırladıklarını gördük. Dedem, Berk ile Çınar'ın kümesten birkaç yumurta getirmesini istedi. Berk ile Çınar heyecanlı bir şekilde kümese koştular. Ben de babaannemle ahırdaki ineğimizden süt sağmaya gittim. Bu arada annem ve babam da uyanmışlardı.

Hep birlikte sofraya oturduk. Dedem bugün gideceğimiz plajın “Caretta Caretta” adı verilen deniz kaplumbağalarının yumurtalarını bıraktıkları özel bir plaj olduğunu söyledi. Burada Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nın takibini yaptığı, deniz kaplumbağaları araştırma, kurtarma, tedavi ve rehabilitasyon merkezinin olduğunu söyledi. Üçümüz de plaja gitmek için sabırsızlanıyorduk.

Kahvaltıdan sonra hep beraber plaja gitmek için hareket ettik. Dedem, yolda deniz kaplumbağalarının kuluçka süresinin yaklaşık 60 gün olduğunu, yumurtalarını kıran yavruların yaklaşık 26 saat kumun içinde hareketsiz kaldıklarını, daha sonra ise birbirlerine yardım ederek yüzeye doğru tırmanmaya başladıklarını anlattı. Yüzeye ulaşan yavruların dolunayda, ufuktaki aydınlığı takip ederek denize ulaştıklarını söyledi.

Plaja geldiğimizde Caretta Caretta'ların yumurtalarını bıraktığı alanın tabelalarla gösterildiğini gördük. İnsanlar yanlışlıkla yumurtalara zarar vermesin diye bu alanlar işaretlenmiş ve korumaya alınmıştı. Biz de koruma alanına girmeyerek, plajın diğer tarafından denize girdik. Akşama kadar yüzdük ve piknik yaptık. Caretta Caretta'ların koruma alanına girmeyerek, onları koruduğumuzun farkındaydık.

Tatilin son günü gelip çattığında babaannem ve dedemin bizler için hazırladığı paketleri arabalarımıza yerleştirdik. Köy yumurtaları, taze sebze ve meyvelerden oluşan bu paketler bizim için çok değerliydi. Köydeki arkadaşlarımız ve büyüklerimizle seneye festivalde yeniden buluşmak için sözleştik.

Çevreci Üçlü "ÇŞB" olarak bu kısa tatilde hem çevremizdeki doğal güzellikleri gördük, hem de bu güzellikleri korumanın ne kadar önemli olduğunu fark ettik. Sağlıklı ve temiz bir çevrenin ne kadar önemli olduğunun bilincine vardığımız bu tatil hepimiz için müthiş bir deneyim olmuştu. Köy tatilindeki maceralarımızı arkadaşlarımıza ve öğretmenlerimize anlatmak için sabırsızlanıyorduk.

"Çevremiz, bize ve gelecek nesillere emanettir."

Doğada bırakılan atıklar;
Naylon Torba: 1000 yıl
Plastik Tabak: 500 yıl
Bebek Bezi: 550 yıl
Pet Şişeler: 400 yıl
Kutu Kola: 10 yıl
Sakız: 5 yıl
Gazete: 3 ay içerisinde yok olmaktadır.

Bu program Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti
tarafından finanse edilmektedir.

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK
BAKANLIĞI

Çevre Operasyonel Programı

Çevre ve İklim Eylemi
Sektör Operasyonel Programı

T.C.
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
Avrupa Birliği Yatırımları Dairesi Başkanlığı
Çevre Operasyonel Programı

"Çocuğa yapılan yatırım, geleceğe yapılan en büyük yatırımdır."

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı
ve Program Otoritesi Başkanı Sayın **Mücahit DEMİRTAŞ**'a
AB Yatırımları Dairesi Başkanı Sayın **İsmail Raci BAYER**'e
desteklerinden dolayı teşekkür ederiz.

Bu program Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti
tarafından finanse edilmektedir.

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK
BAKANLIĞI

Çevre Operasyonel Programı

Çevre ve İklim Eylemi
Sektör Operasyonel Programı

Adres: Mustafa Kemal Mahallesi Eskişehir Devlet Yolu (Dumlupınar Bulvarı) 9. km. No: 278 Çankaya / Ankara
Telefon : 0 (312) 474 03 50-51 Faks : 0 (312) 474 03 52-53

www.ipa.gov.tr

@IPAcevre